Vilniaus rajono savivaldybės tarybai

Nuo katalikų iniciatyvos „Svarbus reikalas“

KREIPIMASIS DĖL KARDINOLO HENRIKO GULBINOVIČIAUS VARDU PAVADINTŲ GATVIŲ PERVADINIMO

Gerbiami Vilniaus rajono savivaldybės tarybos nariai,

katalikų iniciatyva „Svarbus reikalas“ kreipiasi į Jus ragindama priimti sprendimą ir pakeisti Vilniaus rajone esančių gatvių, pavadintų kardinolo Henriko Gulbinovičiaus vardu, pavadinimus.

Manome, kad viešųjų erdvių pavadinimai nėra vien formalūs adresai ar istorinės atminties ženklai. Jie atspindi vertybes, kurias puoselėjame kaip visuomenė, ir asmenybes, kurių vardus pasirenkame įamžinti ateities kartoms. Gatvės pavadinimas yra viešas pripažinimas, todėl jis turi būti siejamas su žmogaus veikla, palikimu ir moraliniu autoritetu.

2020 m. Šventasis Sostas H. Gulbinovičiui pritaikė drausmines sankcijas dėl nepilnamečių seksualinio išnaudojimo, dvasininkų įvykdytų seksualinių nusikaltimų slėpimo, bendradarbiavimo su Lenkijos komunistinio saugumo tarnybomis ir kitų sunkių pažeidimų. Neilgai trukus Vroclavo miesto taryba iš jo atėmė Garbės piliečio vardą, o Lenkijos prezidentas – Baltojo erelio ordiną. 2025 m. Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas išplatino komentarą, kuriame pabrėžė, kad, remiantis Šventuoju Sostu, nėra jokių abejonių dėl kardinolo nusikaltimų rimtumo ir kaltės.

Šie faktai kelia esminę problemą dėl galimybės ir toliau viešai įamžinti H. Gulbinovičiaus vardą. Manome, kad gatvės su šio asmens pavadinimu kompromituoja ne tik Vilniaus rajoną, bet, pirmiausia, pačią katalikų bendruomenę, su kuria kardinolas yra siejamas – ir kad šių pavadinimų saugojimas yra nepagarba ne tik seksualinio smurto aukoms, bet ir Katalikų Bažnyčiai.

Mums, katalikams, yra skaudu ir gėda, kad žmogus, kuris savo gyvenime elgėsi priešingai negu skelbia Evangelija, vis dar yra pristatomas kaip moralinis ar net dvasinis autoritetas. Tokią laikyseną laikome nekrikščioniška, ir ji viešojoje erdvėje sudaro melagingą įspūdį apie Bažnyčią ir jos požiūrį į sunkius nusikaltimus.

Kadangi dalis Vilniaus rajono savivaldybės tarybos narių save priskiria praktikuojantiems katalikams, raginame tikėjimo brolius ir seseris neužmigdyti savo sąžinės, nutraukti veidmainiškai gyvenusio asmens viešą gerbimą ir paisyti Šventojo Sosto, kuris yra aukščiausia Bažnyčios valdžios institucija.

Norime pabrėžti, kad šis kreipimasis nėra nukreiptas prieš Vilniaus krašto istoriją ar lenkų tautinę bendruomenę,. Priešingai – tikime, kad pagarba istorijai ir bendruomenėms neatsiejama nuo atsakomybės, sąžiningumo ir pagarbos žmogaus orumui. Tautinė ar religinė tapatybė negali tapti priežastimi ignoruoti rimtus moralinius klausimus.

Taip pat suprantame, kad gatvių pavadinimų keitimas gali kelti praktinių nepatogumų vietos gyventojams. Vis dėlto tokie klausimai turi būti sprendžiami atsakingai, užtikrinant gyventojų informavimą ir kuo mažesnę administracinę naštą, tačiau praktiniai nepatogumai neturėtų tapti priežastimi neribotam laikui atidėti vertybinės reikšmės sprendimus.

Atsižvelgdami į tai, raginame Vilniaus rajono savivaldybės tarybą:

1. Pritarti siūlymui Nemenčinėje esančią gatvę pavadinti Gabrieliaus Jano Mincevičiaus vardu, o Buivydžių seniūnijoje esančią gatvę – Buivydžių gatve.
2. Priimti sprendimą, kuris parodytų, kad savivaldybė vadovaujasi atsakomybe, pagarba žmogaus teisėms ir aiškiomis krikščioniškomis, moralinėmis vertybėmis.

Tikime, kad Vilniaus rajonas gali būti bendruomenė, kurioje gyvuos ištikimybė tiesai, drąsa priimti būtinus sprendimus ir pagarba žmonių, ypač pačių silpniausiųjų, orumui.

Pagarbiai,

Iniciatyva „Svarbus reikalas“